



Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Інститут державного управління у сфері цивільного захисту



**XVII Міжнародний виставковий форум  
“Технології захисту/ПожТех – 2018”**

**МАТЕРІАЛИ**

**20 Всеукраїнської науково-  
практичної конференції**

**СУЧАСНИЙ СТАН ЦИВІЛЬНОГО  
ЗАХИСТУ УКРАЇНИ  
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**9-10 жовтня 2018 року**

**Київ – 2018**

### **ОРГКОМІТЕТ:**

**БІЛОШИЦЬКИЙ**  
Руслан Миколайович

Заступник Голови Державної служби України з надзвичайних ситуацій, голова оргкомітету

**ВОЛЯНСЬКИЙ**  
Петро Борисович

Начальник Інституту державного управління у сфері цивільного захисту, заступник голови оргкомітету

### **Члени оргкомітету:**

**ДЕМЧУК**  
Володимир Вікторович

Директор Департаменту реагування на надзвичайні ситуації

**ДОЦЕНКО**  
Олександр Володимирович

Директор Департаменту персоналу

**ЄВДІН**  
Олександр Миколайович

Перший заступник начальника Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту

**КОВАЛЬ**  
Мирослав Стефанович

В.о. ректора Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

**КРОПИВНИЦЬКИЙ**  
Віталій Станіславович

Начальник Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту

**ПАРТАЛЯН**  
Сергій Агопович

Директор Департаменту організації заходів цивільного захисту

**САДКОВИЙ**  
Володимир Петрович

Ректор Національного університету цивільного захисту України

**ТИЩЕНКО**  
Олександр Михайлович

В.о. начальника Черкаського інституту пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України

**ЩЕРБАЧЕНКО**  
Олександр Миколайович

Директор Департаменту запобігання надзвичайним ситуаціям

***Відповідальність за зміст та достовірність наданих матеріалів несуть автори публікацій.***

**Сучасний стан цивільного захисту України та перспективи розвитку :** Матеріали 20 Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 9-10 жовт. 2018 р. – Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 536 с.

**ISBN 978-966-916-613-5**

У Матеріалах Конференції наведено результати наукових досліджень у сфері цивільного захисту, спрямованих на розробку рекомендацій щодо ефективного впровадження заходів цивільного захисту, організації управління у надзвичайних ситуаціях на державному, регіональному та місцевому рівнях організації влади в Україні. Особливий акцент зроблено на спрямування у практичну площину наукових досліджень, що є важливим питанням для організації життєдіяльності населення в територіальних громадах.

Матеріали Конференції призначені для використання фахівцями, що провадять свою діяльність у сфері цивільного захисту. Також дане видання може бути корисним науковим та науково-педагогічним працівникам, які здійснюють наукові дослідження у сфері цивільного захисту та науково-педагогічну діяльність у вищих навчальних закладах України.

<b>Григоренко О.М., Золкіна Є.С.</b> Дослідження впливу природи та вмісту металовмісних добавок на спучування вогнезахисних епоксиамінних покривів .....	<b>144</b>
<b>Гудович О.Д., Мазуренко В.І., Гаваза А.О.</b> Щодо нормативно-правового забезпечення функціонування спеціалізованої служби оповіщення та зв'язку .....	<b>146</b>
<b>Гура С.О.</b> Вивчення віктичності у співробітників ДСНС .....	<b>149</b>
<b>Гурник А.В., Куньо М.Д., Ядченко Д.М.</b> Безпілотні авіаційні комплекси: застосування для підвищення ефективності дій сил цивільного захисту .....	<b>152</b>
<b>Дадашов И.Ф., Ковалёв А.А., Васильев С.В.</b> Способ подслойного тушения горючих и легковоспламеняющихся жидкостей в резервуарах.....	<b>155</b>
<b>Дворецька Т.О.</b> Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія підготовки фахівців .....	<b>157</b>
<b>Дейнеко Н.В.</b> До проблемних питань існуючих пожежних сповіщувачів.....	<b>159</b>
<b>Демків А.М., Сидоренко В.Л., Азаров С.І., Тищенко В.О., Власенко Є.А.</b> Захист критично важливих об'єктів в умовах ведення гібридної війни.....	<b>161</b>
<b>Дербеньова А.Г.</b> Особливості формування деяких аспектів психологічної готовності до служби в правоохоронних органах у юнаків-учнів 9-10 класів інтернатного закладу освіти правового профілю навчання .....	<b>164</b>
<b>Дишкант О.В.</b> Аналіз нормативного забезпечення психологічного захисту населення України .....	<b>167</b>
<b>Долгий М.Л., Макаренко А.М., Дрозденко Н.В., Стрюк М.П.</b> Формування алгоритму навчання з домедичної допомоги .....	<b>170</b>
<b>Дубінін Д.П., Лісняк А.А.</b> Застосування установки періодично-імпульсної дії для гасіння пожеж в будівлях дріброзпиленою водою .....	<b>172</b>
<b>Єлісєєв В.Н., Бондаренко О.О.</b> До питання оцінки готовності підрозділів сил цивільного захисту для виконання рятувальних робіт .....	<b>175</b>
<b>Ємеліяненко С.О., Щербина О.М.</b> Використання тренажерів для підготовки рятувальника для ліквідації аварій на хімічно-небезпечних об'єктах .....	<b>177</b>
<b>Жужа А.А., Юр'єва Ю.Г.</b> Досвід підготовки органів з евакуації в межах підготовки до проведення командно-штабних навчань у херсонській області .....	<b>180</b>
<b>Іллюченко П.О., Гордєєв М.Д., Зазимко О.В., Онишук А.Є.</b> Про випробування на поширювання полум'я поодиноко прокладених кабелів .....	<b>182</b>
<b>Закора О.В., Фещенко А.Б.</b> Визначення глибини залягання боєприпасу у багатоканальному приймачі міношукача VLF-системи .....	<b>186</b>
<b>Ісмагілов І.Н., Ісмагілов А.І.</b> Автоматизована система керування евакуацією персоналу промислових підприємств при виникненні надзвичайних ситуацій.....	<b>189</b>
<b>Калиненко Л.В., Кимаковська Н.О.</b> Ядерна (радіаційна) безпека та захищеність в умовах підвищених загроз .....	<b>190</b>
<b>Камлюк А.Н., Лихоманов А.О.</b> Зависимость кратности и устойчивости пены от длины держателя и внешнего диаметра разбрзгивателя розеточного оросителя .....	<b>193</b>
<b>Карпивич В.А.</b> Вопросы виктимности в деятельности работников ОПЧС .....	<b>196</b>
<b>Кердивар В.Є.</b> Психофізіологічні фактори, що впливають на професійну діяльність пожежного-рятувальника .....	<b>198</b>
<b>Кибальна Н.А.</b> Метод ситуаційного аналізу у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців сфери цивільного захисту .....	<b>200</b>
<b>Климась Р.В., Матвійчук Д.Я., Одинець А.В., Несенюк Л.П.</b> Статистика пожеж та їх наслідків в Україні у збірниках аналітичних матеріалів .....	<b>203</b>

*Григоренко О.М., канд. техн. наук, доц., Золкіна Є.С.*

## ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПРИРОДИ ТА ВМІСТУ МЕТАЛОВМІСНИХ ДОБАВОК НА СПУЧУВАННЯ ВОГНЕЗАХИСНИХ ЕПОКСИАМІННИХ ПОКРИТТІВ

Епоксидні полімери завдяки високим міцносним показникам, хімічній та атмосферній стійкості, адгезії до багатьох матеріалів широко застосовуються у багатьох галузях промисловості. Разом з тим вони горючі. Використання антипіренів та мінеральних наповнювачів дозволяє отримувати негорючі композиції з кисневим індексом 29-33 %. Схильність вогнестійких епоксиполімерів до карбонізації дозволяє їх використовувати для вогнезахисту деревини [1, 2] та металевих будівельних конструкцій [3]. Для цього до їхнього складу вводять антипірени та дисперсні мінеральні наповнювачі.

Метою даної роботи є дослідження впливу природи та вмісту металовмісних добавок на спучування вогнезахисних епоксиамінних покриттів.

Для досягнення мети було експериментально досліджено залежність величини кратності спучування вогнезахисного епоксиполімеру від вмісту добавок.

У якості базового вогнезахисного покриття використовували композицію ЕКПГ на основі епоксидного олігомеру ЕД-20, отвердлу моноціанетилдиетилентриаміном марки УП-0633М. Для модифікації властивостей епоксидного олігомеру використовували реакційноздатний олігоефір ГЕПТ-2. Для надання епоксіполімерам біоцидних властивостей використовували біоцидну добавку марки Гембар. Для зниження горючості використовували амофос, що являє собою азотно-фосфорне концентроване розчинне добриво, яке містить близько 10-12 % N і 45-52 % P<sub>2</sub>O<sub>5</sub> та, в основному, складається зmonoамонійfosfatu NH<sub>4</sub>H<sub>2</sub>PO<sub>4</sub> і частково диамонійfosfatu (NH<sub>4</sub>)<sub>2</sub>HPO<sub>4</sub> – (МАФ) та активовану базальтову луску – АБЛ (SiO<sub>2</sub>–30,2; FeO+Fe<sub>2</sub>O<sub>3</sub>–16,1; TiO<sub>2</sub>–1,6; Al<sub>2</sub>O<sub>3</sub>–14,0; CaO–9,6; MgO–4,1). Як металовмісні добавки використовували оксид міді (ІІ), оксид цинку (ІІ), оксид ванадію (V) та бентоніт (матеріал на основі глини з відсотковим вмістом по масі: SiO<sub>2</sub>–72,5; TiO<sub>2</sub>–0,27; Al<sub>2</sub>O<sub>3</sub>–14,45; Fe<sub>2</sub>O<sub>3</sub>–1,23; CuO–1,5; MgO–2,8; K<sub>2</sub>O–0,29; Na<sub>2</sub>O–1,55). Добавки вводилися до складу епоксиполімерів у кількості від 5 до 20 м.ч. для CuO, ZnO і V<sub>2</sub>O<sub>5</sub> та від 1 до 5 м.ч. – для бентоніту.

Для визначення кратності спучування застосовували наступну методику. Зразки покриття у вигляді квадратів товщиною 4±1 мм, розмірами 40×40 мм розміщувалися у муфельній печі і витримувались там при температурі в діапазоні від 20 до 600°C протягом 60 хв. в атмосфері повітря. Отримані величини кратності спучування приводили до середнього значення за результатами 3 випробувань.

Результати досліджень наведено у табл. 1.

Таблиця 1

**Залежність кратності спучування епоксиполімеру ЕКПГ  
від природи та вмісту металовмісних добавок**

Епоксиполімер	Кратність спучування при вмісті добавки, м.ч.						
	0	1	3	5	10	15	20
ЕКПГ+ZnO	17	-	-	14,7	11,7	10,3	9
ЕКПГ+V <sub>2</sub> O <sub>5</sub>	17	-	-	19,7	19,3	16,7	14,3
ЕКПГ+CuO	17	-	-	18,3	18,7	16,3	18,7
ЕКПГ+бентоніт	17	20	20,7	20,3	-	-	-

Як видно з табл. 1, введення до складу епоксиполімеру металовмісних добавок (крім оксиду цинку (ІІ)), призводить до збільшення кратності спучування під дією теплового потоку, що може бути пояснено властивостями V<sub>2</sub>O<sub>5</sub> та CuO. Оксид міді (ІІ) в кислому середовищі, при підвищених температурах в присутності аміаку (NH<sub>3</sub>) чи моноокису вуглецю (CO) легко відновлюється. У результаті збільшується вихід газових агентів у конденсованій фазу та відбувається спучування полімеру. Введення ZnO призводить різкого зменшення кратності спучування. Спостережуваний ефект можна пояснити здатністю оксиду цинку (ІІ) нейтралізувати ортофосфорну кислоту з утворенням дуже стійкого до термічних перетворень фосфату цинку (температура плавлення Zn<sub>3</sub>(PO<sub>4</sub>)<sub>2</sub> близько 900°).

Введення до складу епоксиполімеру металовмісних добавок призводить до збільшення кратності спучування під дією теплового потоку до 20 % у порівнянні з вихідним зразком. Ефект посилюється із збільшенням кислотності добавок.

### Цитована література

1. Григоренко О.М. Исследование эффективности огнезащиты древесины эпоксидными композициями с пониженной дымообразующей способностью [Електронний ресурс] / О.М. Григоренко // Проблемы пожарной безопасности. – 2012. – Вып. 32. – С. 57-61. – Режим доступу до журн.: <http://depositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/726/1/grigorenko.pdf>.
2. Андронов В.А. Оценка эффективности применения эпоксидных полимерных композиций для огнезащиты клееной древесины [Електронний ресурс] / В.А. Андронов, Ю.М. Данченко, Н.В. Саенко, А.Г. Коссе, Т.И. Плисюк // Проблемы пожарной безопасности. – 2014. – №. 36. – С. 10-16. – Режим доступу до журн.: [http://depositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/469/1/Ppb\\_2014\\_36\\_4.pdf](http://depositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/469/1/Ppb_2014_36_4.pdf).
3. Weil E. D. Fire-protective and flame-retardant coatings-A state-of-the-art review //Journal of fire sciences. – 2011. – Т. 29. – №. 3. – С. 259-296.